

שיחת השבוע

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז
 עורך: מנחם ברוד
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

התוועדויות חג הגאולה

בימים חמישי ושישי בשבוע הבא יצוינו ימי הגאולה י"ב-י"ג בתמוז, שבהם שוחרר הרבי הרי"צ מליובאוויטש ממאסרו ברוסיה הקומוניסטית, על פעילותו לשמירת גחלת היהדות. בריכוזי חב"ד בארץ ובעולם יהיו התוועדויות מיוחדות, ובהן יסופר סיפור המאסר והגאולה ויפקו הלקחים האקטואליים. בתי-חב"ד מזמינים את הציבור לבוא להתוועד יחדיו, שבת אחים גם יחד, לשמוח בשמחת הגאולה ולשמוע דברים מפי רבנים, משפיעים חסידיים ואישי ציבור.

חצי יובל לוועידת המחנכים

בימים רביעי-שישי, י"ב במנחם-אב, תתכנס במלון ניר-עציון שבמורדות הכרמל הוועידה השנתית העשרים וחמש של המחנכים, שמארגן המרכז החינוכי-חסידי שעליד צעירי-חב"ד. הרב נפתלי רוט, מנהל הוועידה, אומר כי השנה יעמוד במרכז הוועידה הנושא: 'זמת וחניכת - תאמין'; ליזום ולא לחכות להתעוררות קשיים ובעיות. בוועידה יושמעו הרצאות מפי אנשי מקצוע מן השורה הראשונה וייערכו סדנאות עם המחנכים. לפרטים: 02-5000770.

ההרשמה בעיצומה

ההרשמה למחזור הראשון של קייטנות חב"ד - בעיצומה. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידית עליזה. פרטים במוקד חב"ד *3770.

זמני השבוע

ניוירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
8:10	8:52	7:55	7:47
9:18	10:03	8:52	8:50

פרקי אבות: פרק ה

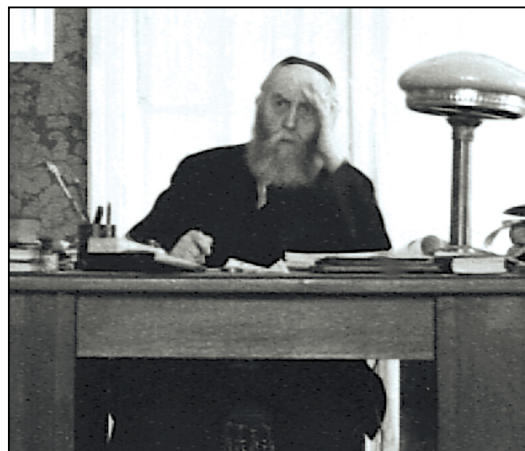
קייטנות חב"ד
ההרשמה בעיצומה
*3770 מוקד חב"ד

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000
 טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
 www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
 אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

היהודי מנצח את האימפריה

יד הברזל של השלטון הקומוניסטי לא הצליחה לכבות את גחלת היהדות. נחישות ודבקות מוחלטת בה' ובתורתו הן המנצחות

הרבי הרי"צ מליובאוויטש. מי שיש לו אלוקים אחד אינו מפחד

ברחבי המדינה. פתחו בתי-כנסת חשאיים, ייסדו 'חדרים' וישיבות, בנו מקוואות, הנהיגו שחיטה כשרה, מלו תינוקות. המשטרה החשאית עצרה את הפעילים, אך מיד באו במקומם אחרים. התלמידים הושלכו לכלא, אך בצאתם נמלטו למקום אחר והוסיפו ללמוד תורה. דבר לא הרתיע אותם - לא מאסר, לא הגליה לסיביר, אפילו לא מוות. ואז גמלה בלב השלטון ההחלטה לפגוע בראש המחתרת - ברבי.

זרע הניצחון

מה אפוא קרה? מדוע נאלץ השלטון הרוסי העריץ לסגת אט-אט מכוונתו, עד שניתנה ההוראה לשחרר את הרבי? היו קצת לחצים בין-לאומיים, הייתה פעילות דיפלומטית, ואחרי הכול אין לזה הסבר. זה היה נס גלוי מאת ה'.

המאבק הזה הוכיח שכאשר יהודי עומד על שמירת התורה והמצוות, בסופו של דבר בכוחו לנצח גם אימפריה אדירה. כאן נזרע הניצחון של עם ישראל, כפי שבא לידי ביטוי בהמשך הפעילות המחתרית במשך כל שנות הקומוניזם, עד קריסתו הסופית.

גם בימינו יש כל הזמן מאבקים ומבחנים. לפעמים נדמה שצריך להיכנע ולהרכין את הראש. חג הגאולה מלמד שדווקא נחישות ודבקות מוחלטת בה' ובתורתו הן המנצחות והן שיביאו לנו את הגאולה האמיתית והשלמה.

עדיין חיים עמנו מי שזוכרים היטב את המאבק הקיומי שנאלץ העם היהודי לנהל עם האימפריה הקומוניסטית. המאבק הזה התנהל עשרות שנים, בתנאים קשים ובלתי-אפשריים. לא קרה בהיסטוריה היהודית שגְּזֵרוֹת דת נכפו ביד קשה כליכך לאורך תקופה ארוכה כלי כך.

כשבעים שנה נמשך המאבק, והוא נסתיים בניצחון מזהיר של עם ישראל. יד הברזל של השלטון הקומוניסטי לא הצליחה לכבות את גחלת היהדות. גם בימים הקשים ביותר הלהבה הזאת בערה וחיממה, אם כי במחתרת ובהיבא. בבוא העת התלהטה מחדש, וכיום היהדות פורחת ומשגשגת ברחבי מה שהיה לפנים ברית-המועצות.

ימי האימים

הקרב הזה הוכרע למעשה לפני שמונים ושש שנים, בי"ב-י"ג בתמוז תרפ"ז (1927). באותו יום נאלצו הקומוניסטים לחרוק שיניים ולשלח לחופשי את גדול הלוחמים נגדם - את הרבי הרי"צ (יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש, האדמו"ר השישי של חסידות חב"ד.

במבט לאחור קשה מאוד להבין זאת. בימים האפלים ההם נאסרו וחוסלו מאות-אלפים מ'אויבי המהפכה'. לא היה צורך בבתי-משפט ובחקירות מסובכות. החקירות נועדו למטרה אחת ויחידה - לעלות על עקבותיהם של עוד פעילים. לאנשי הבולשת הוענקה סמכות אדירה, והם לא נרתעו מלאסור ומלחסל שרים ואישי ציבור נכבדים, רבנים ולהבדיל כמרים, גנרלים ואנשי-מדע דגולים.

זו גם הייתה מטרתם כשאסרו את הרבי. "בעוד 24 שעות תמות בירייה", פלט לעברו אחד החוקרים. הרבי הגיב על איום דומה בקור-רוח: "אקדח יכול להפחיד אדם שיש לו אלים רבים ועולם אחד. לי יש אלוקים אחד ושני עולמות, והאקדח לא מפחידני".

המאסר הזה בא לאחר שהשלטונות עמדו על היקפה ונחישותה של הפעילות המחתרית שניהל הרבי. שליחיו וחסידיו הגיעו לכל פינה

אהרון ומשה, חסד ואמת

הסתלקותו של אהרון. כי אף שידעו שפעולתו של אהרון באה ממשה, ידיעה זו הייתה ברמה של אמונה וידיעה בלבד, ואילו בגלוי ובפועל קיבלו זאת מאהרון.

נקודה אחת

עם זה, משה ואהרון אינם בגדר שני דברים נפרדים, אלא הם עניין אחד ממש, שבא בשני חלקים: משה ייצג את הדברים כפי שהם באים מאת הקב"ה, ואילו אהרון ייצג את העניין כפי שהוא יורד ונמשך למטה. וגם אצלם עצמם הייתה התכללות של חסד ואמת: אצל משה אנו רואים את החסד בסיפור על היותו רועה, שדאג לגדי שברח מן העדר. כמו־כן אצל אהרון אנו רואים את הדבקות במידת האמת, בהקפדתו על "מקרבן לתורה", ולא לקרב את התורה אל הבריות.

במהות הדברים יש כאן נקודה אחת, ולכן בדורות הבאים היו שתי התנועות האלה יכולות להיות אצל אדם אחד. וכך יהיה גם אצל משיח צדקנו – "ועבדי דוד מלך עליהם" – שאצלו יהיו שני העניינים יחד בקרוב ממש.

(תורת מנחם כרך לו, עמ' 61)

אמרת השבוע

להיזהר מהערמומיות

אדמו"ר הריי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש דיבר פעם אחת על ערמומיותו של יצר הרע, המתלבש לפעמים בלבוש של צדיק תמים, וכל מטרתו להסית את האדם מלמלא את רצונו ה'.

שאל אחד הנוכחים: אם־כן, איך אפשר לדעת שאכן זה יצר הרע?

אמר הרבי: "אחוז כלל זה בידך – כשאדם בא לעשות דבר שמביא או מסייע לעבודה בפועל, כל מחשבה שמטרתה למנוע את הדבר, אפילו אם זו מחשבה שמתבססת על נימוקים נעלים ביותר – אינה אלא תחבולה של יצר הרע".

פתגם חסידי

"לו ידעו איזה רושם נשאר בעולם מאמירת פסוק חומש או פסוק תהילים – לא היו הולכים ברחוב בלי לומר דברי תורה" (אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש)

מידת האמת. לעומת זה "חסד אומר ייברא", שכן מצד מידת החסד נמשך השפע גם למקום שהוא מלא שקרים.

וזה ההבדל בין משה לאהרון: מכיוון שמשה מייצג את מידת האמת, פעולתו לא הייתה בקירוב כלי־כך, ולכן האבל על הסתלקותו לא הקיף את כל העם. לעומת זה, אהרון, שמידתו מידת החסד, פעל מתוך קירוב לכל אחד ואחת מבני־ישראל, ולכן התאבלו עליו "כל בית ישראל".

היכולת לרדת

את ההבדל בין משה לאהרון אנו רואים גם במכות מצרים. משה קיבל את הציווי מהקב"ה, אבל מסירת האזהרה לפרעה הייתה על-ידי אהרון דווקא. שכן מצד מידת האמת של משה אין באפשרותו לרדת עד פרעה, אלא הדבר יכול להיעשות רק על-ידי אהרון, שעניינו מידת החסד, היורדת עד למטה־מטה.

אמנם אהרון קיבל הכול ממשה, ובני־ישראל ידעו שפעולתו של אהרון היא על-פי הוראותיו של משה, ובכל־זאת הסתלקותו של משה לא עשתה עליהם רושם כבד כלי־כך כמו

בפרשתנו מתוארת הסתלקותו של אהרון הכהן. התורה מספרת על האבל הכבד: "ויבכו את אהרון כל בית ישראל". רש"י עומד על ההבדל בין התיאור כאן ובין תיאור האבל אחרי פטירת משה: כאן נאמר "כל בית ישראל", הגברים והנשים, ואילו אצל משה נאמר "ויבכו בני ישראל", הגברים בלבד. מסביר רש"י שהדבר נבע מהיותו של אהרון "רודף שלום ונותן שלום בין איש לרעהו ובין אישה לבעלה".

ההבדל באבל נבע מהשוני בין עבודתו של משה ובין עבודתו של אהרון. כל עוד היו בחיים היה קשה להבחין בהבדל, כמו שכאשר המאורות מאירים ברקיע אי־אפשר להבחין בהבדלים שביניהם, מפני תוקף האור והבהירות. אולם אחרי ההסתלקות (אף ששניהם מתו מיתת נשיקה, כמפורט בגמרא) התגלה ההבדל.

הבדלי השפעה

המדרש אומר שעל אהרון ומשה נאמר הפסוק "חסד ואמת נפגשו": "חסד זה אהרון... ואמת זה משה". האמת אינה מתקבלת כלי־כך בגדרי העולם, כמאמר חז"ל ש"אמת אומר אל ייברא", מפני שהעולם השקרי מנוגד למהותה של

מן המעיין

תורה | מאת הרב אליעזר ברוך

להשיג על השכל

התורה דומה לאדם. כשם שאדם צריך לשמור על שערות ראשו מפני הכינים, כך הלומד תורה צריך להשיג על שכלו מפני הגאוה.

(ספר השיחות תש"א)

יש פנאי

על-פי רוב אדם עלול להשתמט מעשיית מצוות בטענה שהוא טרוד ואין לו פנאי. אבל כשמגיע זמנו להיפטר מן העולם הוא מניח הכול ומתפנה לרגע הזה. זהו שאמר חז"ל "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה" – במי שמעלה על מחשבתו את הרגע שהוא נפרד מן העולם, ואז שאלת הזמן לא תפריע לו.

(חפץ חיים)

תבנית אדם

התורה ערוכה בתבנית גוף אדם. רמ"ח מצוות עשה הן כנגד רמ"ח איברים, ושס"ה מצוות לא תעשה הן כנגד שס"ה הגידים.

(לקוטי תורה)

תלמיד החכמה

התורה היא חכמה אלוקית, שהיא חכמה אמיתית, למעלה מכל החכמות. לכן לומד התורה נקרא 'תלמיד חכם', מפני שהוא תלמיד המקבל מן החכמה האמיתית.

(ספר המאמרים קונטרסים)

אפילו בשעת מיתה

"זאת התורה אדם כי ימות באוהל" (במדבר יט,יד). אמר רבי יוחנן: לעולם אל ימנע אדם עצמו מדברי תורה אפילו בשעת מיתה, שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באוהל", אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה.

(שבת פג,ב)

להמית את הגאוה

"אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה" (ברכות סג). אין התורה מתקיימת אצל התקיפים אלא אצל ענווי הרוח, "מי שממית עצמו", ממית את כוחו ועוצם ידו.

(עיטורי תורה)

חיות האיברים

"זאת התורה – אדם – אדם – אדם. התורה נמשלה לדם. כשם שהדם הוא חיות האיברים, כך התורה, המלמדת את פירוש המצוות ופרטי הלכותיהן, מכניסה חיות בקיום המצוות.

(לקוטי תורה)

ללמוד למות

לפני פטירתו של רבי בונם מפשיסחה פרצה אשתו הרבנית בבכי. אמר לה הרבי: למה תבכי? הלוא החיים אינם אלא הכנה למיתה. כל ימי חייו צריך האדם ללמוד כיצד למות. זהו שנאמר "זאת התורה" – זאת תורת האדם – "כי ימות באוהל", שכאשר יגיע יום המיתה ידע כיצד למות.

ההבטחה התקיימה

"את חייבת לבוא להרצאה בשבת", אמרו לה חברותיה. "מרצה מיוחד במינו בא אלינו משיקגו. כדאי לך לשמוע אותו".

שפרה הנדרי הייתה נערה צעירה, תושבת ס' פול במינסוטה שבארצות הברית. היא באה להרצאת האורח, הרב שלמה זלמן הכט, ובמהלך ההרצאה פרצה בככי. בתום ההרצאה ביקש המרצה לדעת מדוע בכתה הצעירה. בהתרגשות פלטה שפרה: "האיש שעליו סיפרת היה סביל!".

היא נולדה למשפחה רחוקה מיהדות. אביה שימש פרופסור באוניברסיטה המקומית. את חינוכה קיבלה בבית ספר ממשלתי. ככל הידוע לה הייתה יהודייה היחידה בשכבת גילה. אימה הייתה משוננת באוזניה: "את יהודייה, היי גאה בכך", אולם בעיניה לא הייתה לזה משמעות.

את סבה, ר' שמואל ברוידא, יהודי נשוא פנים וחובש כיפה גדולה, זכרה היטב. הוא היה יליד העיר אישישוק שבאזור וילנה בליטא. בארצות הברית שימש נשיא חברת 'בסט כשר' לייצור בשר. הוא גם היה בעל צדקה גדול. כמוכן זכרה את סבתה, שהקפידה ללכת בשבת בבוקר לבית הכנסת.

באותה תקופה בא לעיר השליח הרב משה פלר, והקים את בית חב"ד. אחיה של שפרה החל לפקוד את המקום, ובמרצת הזמן החל לשמור מצוות. היא שוחחה איתו שיחות נפש ארוכות, אך לא השתכנעה ולא הסכימה אפילו לבקר בבית חב"ד.

עבר זמן והיא פגשה חברה לשעבר. זו סיפרה לה בהתלהבות כי היא לומדת ב'בית חנה', המכון ללימודי יהדות של בית חב"ד. כאשר הזמינה את שפרה לבקר ולהציץ, נענתה ונכנסה.

לראשונה שמעה את הבנות משוחחות על בורא העולם. היא הופתעה לגלות כי כל בנות המכון אכן מאמינות בקב"ה. סדק קל נוצר בהשקפת עולמה. היא הוסיפה לבקר בבית חנה, אך עדיין השאלות והספקות מילאו אותה.

כך באה גם להרצאה שנערכה לקראת י' בשבט, יום השנה להסתלקותו של רבי יוסף יצחק (הרי"צ) מליובאוויטש, הנשיא השישי של חסידות חב"ד. המרצה, הרב שלמה זלמן הכט, יצא בשעתו לשיקגו בשליחותו, ונחשב נואם בחסד עליון.

הרב הכט סיפר על פעילותו של הרבי

הרי"צ להפיכת אמריקה למקום תורה. בין השאר סיפר:

"עם סיום מלחמת העולם השנייה ניהלתי קרן הצלה לעזרת הפליטים שהגיעו לפריז ולארכי"שאל. נשיא הקרן היה יהודי אמיד, שלא נמנה עם החסידים, ושמו ר' שמואל ברוידא, נשיא חברת 'בסט כשר'. יום אחד העלה משאלה להביא בעצמו

את הסיוע אל הפליטים, להכיר את צורכיהם ולעמוד על מצבם.

"הוא נסע לפריז ושם פגש קבוצה מחסידי חב"ד יוצאי רוסיה. כשחזר היה מלא התפעלות ואמר לי: 'אני רוצה לשתף אותך בדבר שריגש אותי עד דמעות'. הוא סיפר כי בהיותו שם התפלא מניין שאבו האנשים האלה כוחות לשרוד ברוסיה.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

בתום המלחמה

עכשיו אנחנו מתפללים ומבקשים את הגאולה, אבל יש פתגם ידוע של כ"ק אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש (לקוטי דיבורים חלק א, עמ' קלג), שצריך לנצל כל רגע ורגע בזמן הגלות, כי יבוא זמן שנתפוס את שערות ראשנו מרוב צער על שלא ניצלנו ימים יקרים אלה, ואז כבר יהיה מאוחר מדי.

מוסבר בספרים, ובמיוחד בתורת החסידות, שדווקא עליידי תקופת הגלות מגיעים לדרגות עליונות ביותר. ההתמודדות עם החשכה הרוחנית שמסביב יוצרת את "יתרון האור" שבא "מן החושך" דווקא. מסירות הנפש שנתבעת נוכח ניסיונות הגלות מעוררת את עצם נשמתו של היהודי, ומביאה אותו לרמות נפלאות של התקשרות עם הקב"ה.

נשאלת אפוא השאלה אם לא נפסיד את כל המעלות הנפלאות הללו כאשר יסתיימו המאבקים עם החושך. ואולי בעצם לא צריך להשתוקק כל כך לגאולה, מכיוון שדווקא בזמן הגלות יש יתרון בהתמודדות עם הרע – אך הוא כבר לא יהיה קיים כאשר "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ".

בזכות המאבק

האמת היא, כמוכן, שאין מקום לשאלה הזאת. התכלית אינה עצם ההתמודדות עם הרע, אלא 'יתרון האור' שמושג עליידי. הצורך במסירות נפש ובהתגברות על החשכה אינו משום שהחשכה היא תכלית לעצמה, אלא משום שזו הדרך שבאמצעותה אפשר להגיע לדרגות גבוהות יותר של קדושה ושל התקשרות עם הקב"ה. לכן כאשר יסתיים שלב העבודה של בירור הרע, וכבר נגיע לזמן שיאיר האור שהושג עליידי העבודה הזאת – נגיע אז אל התכלית עצמה.

מצב דומה קיים גם בעבודת ה' האישית. יש באדם נפש אלוקית ונפש בהמית. יש עבודה של הנפש האלוקית עצמה, ויש עבודה שבה הנפש האלוקית עוסקת בבירור הנפש הבהמית. העבודה של הנפש האלוקית עצמה מתבטאת בענייני קדושה טהורים ובהתעלות לרמות גבוהות יותר של קדושה. העבודה בבירור הנפש הבהמית כרוכה בהתמודדות עם הרע ובמלחמה בשאיפותיה החומריות של הנפש הזאת. המטרה היא לכוון גם את כוחותיה של הנפש הבהמית לאפיקים של עבודת ה'.

יתרונה של עבודת הנפש האלוקית עצמה הוא, שהעבודה עוסקת אך ורק בענייני קדושה טהורים. עם זה, עבודה זו מוגבלת בעוצמתה. דווקא העבודה הכרוכה בבירור הנפש הבהמית, ולכאורה היא בגדר ירידה לרמות נמוכות של התמודדות עם יצרים – בסופו של דבר היא מעלה את הנפש האלוקית לרמה גבוהה הרבה יותר. דומה הדבר לרכיבה על סוס, שאמנם יש בה ירידה לכדי התעסקות עם סוס, אך דווקא באמצעותו אפשר להעפיל לראש ההר.

לשאוף לסיים

אך תמיד צריך לזכור שהתכלית היא להגיע לראש ההר ולא להתעסק עם הסוס. כך גם ההתעסקות בבירור הנפש הבהמית אינה תכלית כשהיא לעצמה, אלא היא אמצעי להגיע לרמות עליונות יותר של קדושה. הנפש הבהמית אינה אלא מעין 'מקפצה' שבאמצעותה אפשר לקפוץ גבוה יותר, אבל התכלית היא להגיע למעלה, לקדושה הטהורה עצמה.

מובן אפוא שכאשר מסיימים את העבודה של בירור הנפש הבהמית ומגיעים אל הקדושה שמתגלית עליידי, אין מקום להצטער על שנסתיים שלב המאבקים וההתמודדויות. להפך, יש לשמוח שהמטרה הושגה, ועתה אפשר ליהנות מהטוב שנרכש עליידי המאבקים והפיכת הרע לטוב.

בזמן הגאולה, כאשר יסתיים שלב העבודה של בירור העולם הזה הגשמי ויחדלו ההתמודדויות עם הרע, ייפתח שלב חדש, שבו תתגלה האמת האלוקית במלואה ובשלמותה. לשם עלינו לשאוף, ועם זה יש לדעת, שדווקא עליידי העבודה בזמן הגלות מגיעים לדרגות הנפלאות של הגאולה.

"בין השאר פנה אל ילד כבן שמונה ואמר לו: 'אני חוזר מחר לאמריקה. מה תבקש?' ר' שמואל סיפר על כך בהתפעלות ואמר: 'יודע אתה מה ענה לי הילד?! הוא אמר כי מכיוון שהרבי נמצא באמריקה, הוא רוצה להגיע לאמריקה ולפגוש את הרבי!'.

"עוצמה כזאת של קשר נפשי בין חסיד לרבו, כפי שהיא מפעמת אפילו בלב ילד בן שמונה, הביאה את ר' שמואל הווילנאי, הקר והמחושב, לידי דמעות.

"כאשר ר' שמואל ראה את אהבתם של החסידים לרובם, הביע באוזניו בקשה להזמין בעבורו פגישת 'יחידות' עם הרבי הרי"צ. 'אם ילד בפרזי משתוקק כל כך לפגוש את הרבי, אני מוכרח לבקר אצלו', אמר."

את הסיפור הזה סיפר הרב הכט במהלך ההרצאה, ושפרה פרצה בככי, שכן הסיפור עסק בסבה האהוב.

הרב הכט הופתע לגלות כי הצעירה היא נכדתו של ר' שמואל ברוידא. "אם כן", אמר לה, "אספר לך גם את חציו השני של הסיפור.

"סבך היה מבוגר ממני, וגם היו בינינו חילוקי דעות בכמה עניינים. מעולם לא שיתף אותי בענייניו האישיים. אך כשביקש להיפגש עם הרבי הזמנתי לו מיד 'יחידות'.

"בבוא הזמן נסעתי איתו לניו יורק. ר' שמואל נכנס אל הרבי ואני המתנתי בחוץ. שעה ארוכה התארכה ה'יחידות' ולבסוף יצא ופניו אדומות מבכי. הוא לחש באוזני: 'הרגשה כזו לא חווית כל חיי'. אמר ולא הוסיף.

"כעבור זמן נקראתי אני להיכנס אל הרבי, והרבי אמר לי: 'היה אצלי ר' שמואל ברוידא. כששאלתיו על ילדיו, פרץ בככי. הבטחתי לו שיום יבוא והוא יראה נחת מנכדיו'.

"באותו רגע" – סיים הרב הכט את סיפורו – "התקשיתי להבין מדוע קרא לי הרבי. אף לא הבנתי את סיבת בכיו של ר' שמואל. רק לאחר זמן נודע לי כי כל ששת ילדיו של ר' שמואל נטשו את דרך התורה והמצוות, ואז הבנתי את פשר בכיו. אבל עכשיו אני מתחיל להבין גם את הבטחתו של הרבי..."

שפרה לא ידעה את נפשה מהתרגשות. למחרת נרשמה כתלמידה מן המניין ב'בית חנה'. משם עברה ללמוד ב'מכון חנה' בברוקלין, ובבוא העת הקימה בית חסידי אמיתי. ברכתו של הרבי הרי"צ לסבה התקיימה במלואה בה ובשני אחיה, שנעשו גם הם שומרי תורה ומצוות וחסידים בלב ונפש.

(על-פי סיפוריה של בעלת המעשה באתר בית חב"ד)

המחתרת שהשפיעה למרחקים

כוח מסירות הנפש

הרב זלצמן נולד בשנת תרצ"ט בעיר חרקוב שבאוקראינה. בימי מלחמת העולם השנייה נמלטה המשפחה לסמרקנד, והצטרפה לחסידים שנמלטו אף הם לשם, ונתקבלו במאורפנים עליידי הקהילה הבוכרית. למרות הסכנה הקימו החסידים 'חדר' ושייבה, ארגנו מנייני תפילה ונהגו להתוועד מעת לעת. הרב זלצמן זכה להימנות עם תלמידי השייבה.

"את כוח מסירות הנפש שאבנו משיחותי החריפות של הרבי הריי"צ", הוא מספר השבוע. "בכל ההתוועדויות נהגנו לקרוא מהשיחות האלה". בהיותו בן שש-עשרה הוכנס לעבודה בארגון המחתרתי חמ"ה, להפצת התורה והחסידות בקרב יהודי רוסיה, ובו הוא עובד עד עצם היום הזה.

"אני בכור-צ'יק"

דרישת-שלום חמה במיוחד זכה לקבל באמצע שנות השמונים: "זה היה בניירורק. ניגש אליי אברך וחייב אותי ארוכות, בוכה מהתרגשות. 'אני בכור-צ'יק', אמר בככי, 'הייתי התלמיד שלך בשייבה במחתרת'. זה היה הנער בכור - שם מקובל בעדה הבוכרית - שכונה בחיבה 'בכור-צ'יק'.

"בכור סיפר בהתרגשות: כשעליתי לארץ, בשנת

זה קרה לפני 43 שנים, בשנת תשכ"ט (1969), בשבת-קודש י"ב בתמוז. כמאה וחמישים חסידים, שהתגוררו בסמרקנד שבאוזבקיסטן, התאספו בשבת אחרי הצהריים להתוועדות חסידית, לרגל חג גאולתו של אדמו"ר הריי"צ (רבי יוסף-יצחק שניאורסון) מליובאוויטש, ממאסרו ברוסיה הסובייטית.

בתום ההתוועדות החלו ההטרדות מצד השלטונות. "משתתפי ההתוועדות זומנו למשטרה ונחקרו: מה היה? למה התאספתם? מי השתתף? מה דובר? לכולנו היה ברור שיש להם כוונה אחת: להזכיר מיהו 'בעל הבית' ולהגביר את הפחד והאימה", משחזר הרב הילל זלצמן (74), בוגר המחותרת החסידית בסמרקנד.

מרגלים בתוכנו

אירועי הימים ההם נחקקו היטב בזיכרונו של הרב זלצמן. "את אחד החסידים חקר הממונה הראשי בקי"ב. הוא חקר אותו במשך שעות על מטרות ההתוועדות. בעקבות זאת הבנו שיש מרגלים בינינו ושצריך להיזהר".

את זיכרונות הימים ההם מגולל הרב זלצמן בספר 'סמרקנד - המחותרת שהשפיעה למרחקים', שהופיע השבוע. הוא חוזר אל דמויות ההוד, ללימוד התורה במחתרת מתוך איום תמידי של הקי"ב, וההצלחה הגדולה - התעוררות התחייה הרוחנית בכל רחבי ברית-המועצות.

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

קדיש שלא במניין

שאלה: האם אבל צריך לומר קדיש גם במניין שאינו מתפלל בו?

תשובה: כשאבל מתפלל במניין הוא אומר כל קדיש יתום ("הא שלמא") וקדיש דרבנן ("על ישראל") השייכים לתפילה באותו מניין (וללימודים שלאחריה). אם הוא עובר לפני התיבה, הוא גם אומר את כל הקדישים של שליח הציבור, כמובן. כתבו הפוסקים שלא יימנע אפילו מקדיש אחד (ובפרט אם הוא אבל על אחד מהוריו, שאז עליו לומר קדיש מדין כיבוד אב ואם).

אם אינו מתפלל במניין זה, ויש מישהו אחר שאומר את הקדישים של המניין, אין הוא (האבל שאינו מתפלל במניין) אומר אותם גם-כן. אולם אם אין אדם אחר שאומר את הקדישים, והאבל הוא היחיד שיכול לאומרם - כדאי שיאמר אותם, כדי שייאמרו כל הקדישים שנתקנו בסדר התפילה.

הרב זלצמן על רקע תמונת ילדותו מסמרקנד

תשל"ב, נזדמן לנו להתוועד יחד. אתה אמרת לי: 'שמע, שם, בסמרקנד, הייתה מסירות נפש מסוג אחר, אבל גם כאן יש מסירות נפש, ואולי קשה יותר'. עוד מעט אתה הולך לצבא, ושם תעמוד בניסיונות לא קלים. בכל פעם שתרגיש ירידה ברוחניות, וזכור את מה שקיבלת בסמרקנד. והוא סיים: הילקה, האמן לי שהדברים שלך נחקקו במוחי. בהיותי בצבא עמדו הדברים האלה תמיד לנגד עיניי. אחרי השירות הקמתי משפחה שומרת תורה ומצוות ויש לי כיום שלושה ילדים".

ומסכם הרב זלצמן: "לכל דור מסירות הנפש שלו. שנוכה תמיד להתקדם ולא לעמוד במקום אחד".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

אחרי אמירת פסוקי מקרא נהוג לומר קדיש יתום, ואחר לימוד תורה שבעל-פה, ובפרט משנה, נהוג לומר דברי אגדה ("רבי חנניה בן עקשיא") וקדיש דרבנן. קדיש זה יכול לומר כל אדם, אך במקום שיש אבל, מכבדים אותו באמירתו.

חצי הקדיש שאחרי קריאת התורה שייך עקרונות לבעל-קורא, אך למנהג הספרדים אומרו העולה לתורה האחרון (ובפרט אם הוא אבל או בעל יארציט), ובהרבה קהילות (וגם בחב"ד) נהוג לכבד בו את אחד האבלים.

למנהג חב"ד אומר האבל י"ח קדישים בכל יום חול (ובכלל זה הקדישים שאחרי התהילים והמשניות שאחרי התפילה, אך הקדיש שאחרי קריאת התורה אינו נכלל במניין זה). אם משום-מה הפסיד האבל מקצת הקדישים או נאלץ לצאת לפני סיום אמירתם, ישלימם עליידי אמירתם במניין אחר.

מקורות: נטעי גבריאלי הל' אבלות ח"ב פ"מ סי"ז ופמ"ה ס"א, ילקוט יוסף הל' ביקור חולים ואבלות (תשס"ד) עמ' תעה, ושי"נ. שלחן מנחם ח"א או"ח סי' ס"פ, וחי"ה יו"ד סי' קסב.

סגודת הרבי

חיאל הררי

ביוגרפיה מרתקת החושפת את סוד כוחו של הרבי מלובביץ'

חדש בחנויות הספרים